

Stephen Batchelor: “Bekentenis van een boeddhistisch atheïst” (Uitgeverij Asoka)

Dit boek betreft het verhaal van een meer dan 35 jarige rondgang van de auteur door de boeddhistische traditie. Hij begint als een min of meer traditioneel gelovige boeddhist en eindigt als een seculiere en aan geen enkele school verbonden boeddhistisch leraar. Door zijn ontmoeting met allerlei traditionele vormen van boeddhisme begon hij zich af te vragen wie nu eigenlijk de Boeddha was. Er zijn heel veel verhalen en leerstellingen door de eeuwen heen toegevoegd aan het boeddhisme en de auteur ging onderzoeken wie nu eigenlijk die historische Boeddha was en wat het boeddhisme, ontdaan van zijn culturele en historische context te betekenen heeft in onze seculiere wereld. Deze zoektocht bracht hem ook langs allerlei historische plaatsen waar Boeddha geweest is. Op deze manier kon de auteur het concrete leven van Boeddha reconstrueren, zoals dat was ingebed in zijn relatie met zijn weldoeners, familie en leerlingen en in de context van de politieke en sociale spanningen van die tijd. Hij ontdoet Boeddha van een traditionele heilige status en presenteert hem als een man van vlees en bloed, maar wel een heel groot man.

Voor de auteur is boeddhisme uiteindelijk een soort ethisch sociaal systeem, zonder concepten als karma en reïncarnatie. We hebben alleen dit leven en zijn opdracht is daar het beste van te maken. Een volgend leven is niet aan de orde. De religieuze en culturele toevoegingen worden genadeloos gestript.

Het is een interessante persoonlijke odyssee door de historie van het boeddhisme. Het boek is goed leesbaar en zet aan tot zelf nadenken. We moeten niet alles klakkeloos aannemen, wat huidige boeddhistische leraren ons meegeven. Dat is nog teveel ingebed in een traditionele boeddhistische traditie en past ook niet meer in onze seculiere wereld.

Het boek is goed gedocumenteerd en heeft diepgang. Het is een interessant expose van een jarenlange worsteling en zoektocht in de boeddhistische traditie door een westerling. Boeiend voor wie zich wil verdiepen in de boeddhistische traditie en die niets zomaar voor waar aanneemt, ook dit boek niet!

Paul Soons